

Ringerike kommune

Årsberetning 2020

RINGERIKE
KOMMUNE

nærmest det meste

Innhold

Årsberetning	3
Regnskapsresultat 2020	3
Årsregnskap	5
§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)	5
§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)	10
§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)	13
§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)	14
1. Investeringer i varige driftsmidler	14
2. Tilskudd til andres investeringer	16
3. Investeringer i aksjer og andeler	16
4. Utlån	16
Egenkapital	17
Finans	17
Budsjettpremisser	21
Utdanning og familie	21
Helse og omsorg	22
Teknisk, kultur og idrett	24
Investering – status investeringsprosjekter	25
Folkevalgte og revisjon	25
Administrasjon og fellestjenester	25
Strategi og utvikling	26
Utdanning og familie	28
Teknisk, kultur og idrett	30
Helse og omsorg	32
Selvkost	33
Oppfølging av budsjettpremissene gjennom året	35
Rådmannens risikovurdering	35
Internkontroll	35
Etikk og antikorrupsjon	36
Mangfold og likestilling	36

Årsberetning

Innledning

Ringerike kommunes regnskapsmessige netto driftsresultat for 2020 var på 33,51 millioner kroner. Det er avsatt 12,6 millioner kroner til disposisjonsfond og overført 20 millioner kroner til investering. I henhold til ny kommunelov for 2020 vil det ikke kunne avlegges årsregnskap med et mer/mindre forbruk. Det er derfor fortatt strykning av et mindreforbruk på 20,2 millioner mot budsjetterte overføringer fra disposisjonsfondet.

I forhold til foregående år er dette et noe svakere resultat, men sett i betraktning av alle utfordringene i forbindelse med korona gjennom året, må det anses som et tilfredsstillende år, men noe svakere enn 2019. Det er et samlet merforbruk på 23 millioner kroner i de tjenesteytende enhetene, som er 15 millioner kroner lavere enn i fjor.

Avsetning på 6,8 millioner kroner for risikoen for feilaktig fradragsført mva-kompensasjon er opprettholdt da konsekvensene av dette ikke er endelig avklart, og det er derfor ikke fortatt korreksjoner på dette i 2020.

Avkastningen på Fossefondet ble i 2020 god, med en positiv avkastning på 13 millioner kroner. Dette er noe lavere enn fjoråret, men et positivt avvik i forhold til budsjett på 6 millioner kroner.

Skatteinntangen for Ringerike kommune har vært omtrent som budsjettet. Ringerike kommune har fått 30 millioner kroner i økt rammetilskudd og skjønnsmidler som kompensasjon for økte kostnader og bortfall av inntekter som følge av korona.

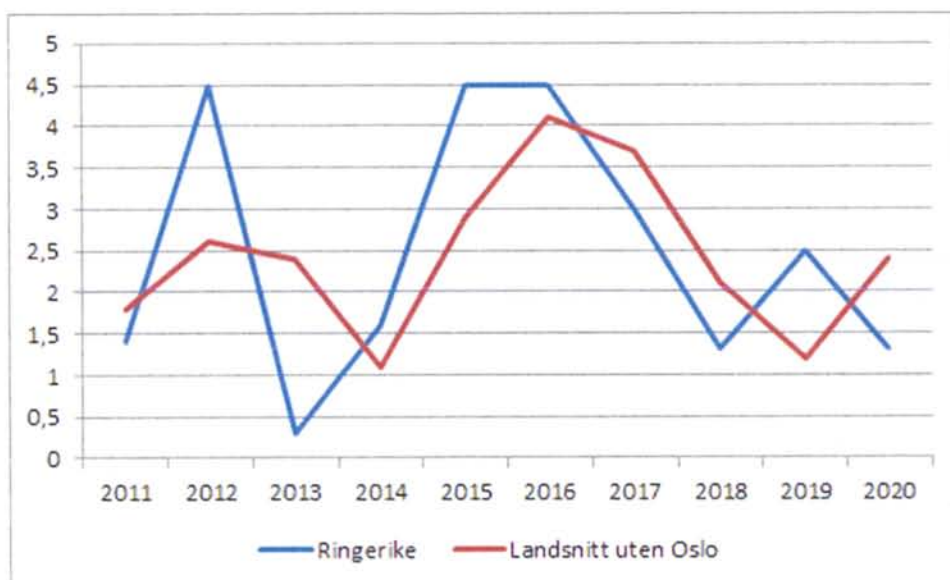
Driftsinntektene økte med 4,3 % i 2020, mens driftsutgiftene økte med 5,5 %. Dette viser at Ringerike kommune også for 2020 hadde større økning i driftsutgiftene enn driftsinntektene. Det er spesielt innenfor utdanning og familie hvor kostnadene er større enn forventet. For ytterligere analyser viser vi til Årsrapport 2020.

Kommunen må fortsatt ha fokus på å tilpasse utgiftene til inntektene i inneværende år og årene som kommer.

Regnskapsresultat 2020

Regnskapet for 2020 viser et netto driftsresultat (overskudd) etter finansposter på 33,5 millioner kroner. Det er overført 20 millioner kroner til investeringsregnskapet.

Ringerike kommune har i 2020 et netto driftsresultat på 1,3 % av brutto driftsinntekter og foreløpige tall. Kostratall pr 15. mars viser et landssnitt uten Oslo på 2,4 %. Sett i forhold til landsgjennomsnittet viser dette nøkkeltallet følgende utvikling i Ringerike siste 10 år:

Netto driftsresultat blir ansett som hoved indikator for den økonomiske balansen. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk fra hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid bør netto driftsresultat utgjøre 1,75 % av driftsinntektene. For Ringerike vil det utgjøre 44 millioner kroner årlig med dagens driftsinntekter

Grafen viser at netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter har ligger noe lavere i 2020 enn landgjennomsnittet. Det er også en nedgang på 1,2 % fra i fjor.

Årsregnskap

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Rammetilskudd	-874 233	-875 209	-843 794	-976
Inntekts- og formuesskatt	-853 860	-853 503	-857 800	357
Eiendomsskatt	-56 551	-57 000	-57 000	-449
Andre generelle driftsinntekter	-21 105	-20 466	-20 466	639
Sum generelle driftsinntekter	-1 805 750	-1 806 178	-1 779 060	-428
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 649 825	1 688 496	1 599 728	38 671
Avskrivninger	127 821	123 000	123 000	-4 821
Sum netto driftsutgifter	1 777 646	1 811 496	1 722 728	33 850
Brutto driftsresultat	-28 104	5 318	-56 332	33 422
Renteinntekter	-16 365	-15 380	-12 180	985
Utbytter	-29 039	-28 900	-24 250	139
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-11 884	-7 000	-7 000	4 884
Renteutgifter	53 885	55 903	69 703	2 018
Avdrag på lån	125 816	126 400	126 400	584
Netto finansutgifter	122 413	131 023	152 673	8 610
Motpost avskrivninger	-127 821	-123 000	-123 000	4 821
Netto driftsresultat	-33 513	13 341	-26 659	46 853
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	20 000	20 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	34 847	8 200	-6 612	-26 647
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-21 334	-41 541	33 271	-20 207
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	33 513	-13 341	26 659	-46 854
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue og netto inntekstutjevning

Kommunens budsjetterte skatteinntekter for regnskapsåret 2020 var satt til kr 858 millioner kroner i opprinnelig budsjett. Den faktiske skatteinngangen ble 4 millioner kroner lavere enn budsjettert og endte i 2020 på 854 millioner kroner. Det er en økning på 14 millioner i forhold til fjoråret som utgjør en økning på 1,6 %.

Kommunens totale skatteinntekter inklusive eiendomsskatt ble 910,4 millioner kroner. Dette var 4,4 millioner kroner mindre enn opprinnelig budsjett.

Ringerike kommune hadde i 2020 88,6 % av landsgjennomsnittet i skatt per innbygger.

Ulikheter i skatteinntekter pr. innbygger mellom kommunene utjevnes delvis gjennom skatteutjevningen. Denne utjevningen skjer løpende gjennom året og kommer med et oppgjør etter årsskiftet. Dette er ment å dekke opp noe av den ulikheten kommunen har hatt i sine skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnittet og utgjør en del av rammetilskuddet.

Etter skatteutjevningen er Ringerike kommune på 94,8 % av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd og skjønnsmidler fra staten

Ringerike kommune fikk overført 874,2 millioner kroner i samlet rammetilskudd fra staten i 2020. Avviket i forhold til opprinnelig budsjett ble 30,4 millioner kroner høyere som skyldes at vi fikk kompensasjon for korona-kostnader gjennom økt innbyggertilskudd og ekstra skjønnsmidler.

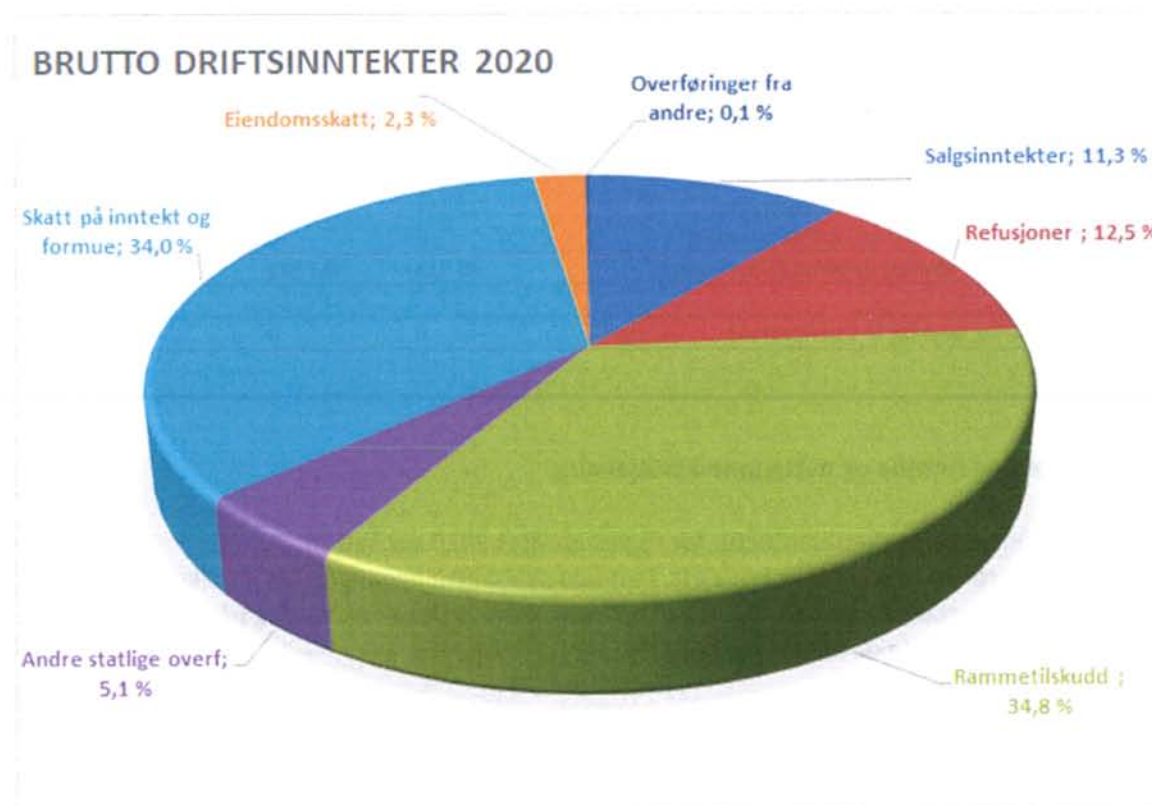
Netto inntektsutjevning i 2020 for Ringerike kommune utgjorde 60,1 millioner kroner, og skjønnsstilskuddet inklusive tilskudd til korona-kostnader var på 17,5 millioner kroner.

Eiendomsskatt

Ringerike kommune fikk inn 56,6 millioner kroner i eiendomsskatt i 2020. Dette er 0,4 mill. kroner lavere enn budsjettet. Inntekten fordeles på *faste boliger og fritidseiendommer* med 36,9 millioner kroner og *annen eiendom* med 20 millioner kroner. Det er en svak nedgang fra foregående år.

Driftsinntekter fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsinntektene fordeles seg på ulike typer inntekter.

Felles skatteinntekter og rammetilskudd fra staten er i utgangspunktet inntekter kommune i liten grad kan påvirke. For 2020 utgjorde disse inntektene 71,0 % av de totale driftsinntektene til kommunen, som er en økning på 4,3 % fra 2019.

Driftsinntekter – utvikling

	2018	2019	2020	Endring fra 2019 til 2020
Salgsinntekter	277 688	298 466	283 291	-15 175
Refusjoner	278 294	270 783	313 717	42 934
Rammetilskudd	776 795	814 759	874 233	59 474
Andre statlige overføringer	163 277	154 548	127 189	-27 359
Skatt på inntekt og formue	803 490	840 146	853 860	13 714
Eiendomsskatt	52 803	56 744	56 551	-193
Andre direkte og indir skatter	342	400	655	255
Overføringer fra andre	531	3 962	3 627	-335
SUM	2 353 220	2 439 808	2 513 123	73 315

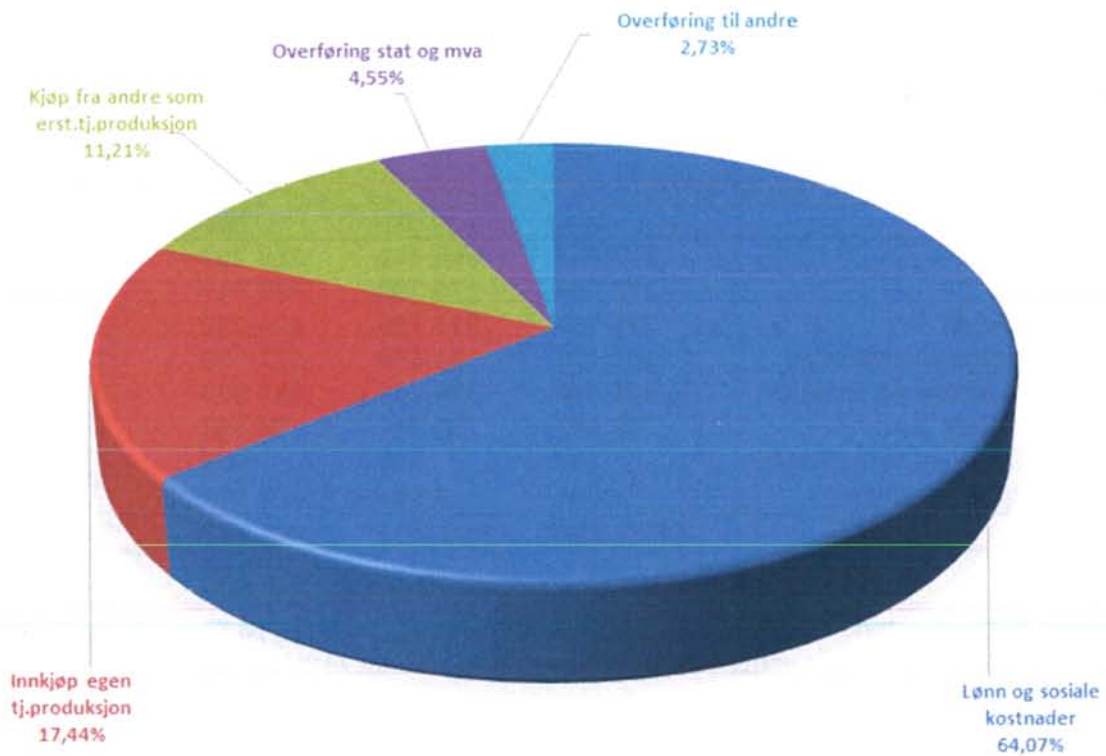
De totale driftsinntektene i 2020 var på 2,513 milliarder kroner, en økning på 73,8 millioner kroner i forhold til 2019. Av økningen utgjør vekst i skatt og rammetilskudd 73 millioner.

Samlet vekst av totale inntekter fra 2019 til 2020 var på 3,0 %.

Driftsutgifter - fordeling

Figuren viser hvordan de totale driftsutgiftene fordeler seg på ulike typer utgifter.

BRUTTO DRIFTSUTGIFTER 2020

Lønnsutgiftenes andel av kommunens samlede utgifter utgjør 64 % i 2020.

Driftsutgifter – utvikling

	2018	2019	2020	Endring fra 2019 til 2020
Lønn og oppgpliktige ytelser	1 182 105	1 218 938	1 196 725	-22 213
Sosiale utg. (arbeidsgiveravgift og pensjon)	315 093	331 267	313 611	-17 656
Innkjøp egen tjenesteproduksjon	410 795	430 231	411 102	-19 129
Kjøp fra andre som erstatter egen produksj	230 758	239 672	264 149	24 477
Overføring til andre	130 820	108 791	107 213	-1 578
Overføring til stat og mva	52 257	53 824	64 397	10 573
Inntekt av fordelte utgifter	-99 758	-103 204		103 204
SUM DRIFTSUTGIFTER eks avskrivninger	2 222 070	2 279 519	2 357 197	77 678

Lønn og oppgavepliktig ytelser utgjorde 1 196,7 millioner kroner i 2020. Fra 2019 til 2020 var det en nedgang på 22,2 millioner kroner, en reduksjon på 1,8 %.

Sosiale utgifter utgjorde 313,6 millioner kroner i 2020. Fra 2019 til 2020 var det en nedgang på 17,7 millioner kroner, en reduksjon på 5,3 %, noe som skyldes lavere pensjonskostnader.

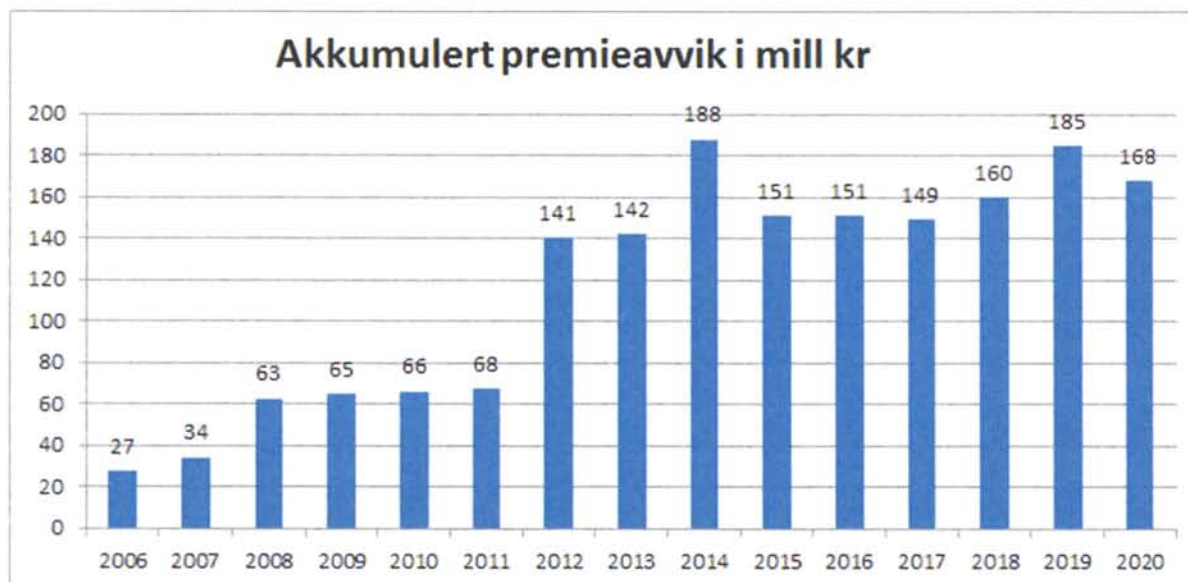
Innkjøp til egen tjenesteproduksjon utgjorde i 2020 411 millioner kroner, en reduksjon på 19,1 millioner kroner fra 2019, en reduksjon på 4,45 %.

Kjøp fra andre som erstatter egenproduksjon viser en økning i 2020 på 24,4 millioner kroner til 264,1 millioner kroner.

Overføring til andre utgjorde i 2020 107,2 millioner kroner, en nedgang fra 2019 på 1,6 millioner kroner.

Utvikling akkumulert premieavvik

I perioden 2006-2020:

Fra 2003 ble det innført regler for regnskapsføring av premieavvik og amortisering av premieavvik. Premieavvik er differansen mellom den innbetalte premien og regnskapsført netto pensjonskostnad. I perioden 2003 til 2011 ble premieavviket i Ringerike amortisert over 15 år og fra 2012 ble det endret til 10 år. Fra 2014 ble premieavviket i Ringerike amortisert over 7 år. Redusert amortiseringstid (nedbetaling) vil belaste regnskapet med høyere pensjonskostnader i årene framover enn det som har vært hittil.

Som grafen viser ble det en kraftig økning i akkumulert premieavvik i 2012 og en stor økning i 2014. Akkumulert premieavvik har en nedgang fra 2019 til 2020, 17 millioner kroner. Det akkumulerte premieavviket ved utgangen av 2020 var på 168 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift.

Særskilte forhold utgifter 2020

Ressurskrevende brukere

Det er ved årsavslutningen gjort en avsetning for refusjon knyttet til ressurskrevende brukere på 33,6 millioner kroner. Det knytter seg noe usikkerhet til dette tallet, da refusjonen ikke er revidert. Det er innkalkulert ca. 0,2 millioner kroner i usikkerhet (reduksjon av anslått refusjon) i det avsatte beløpet.

Merverdiavgift

I 2020 har det vært utredet mye vedrørende eventuelt feil mva-kompensasjonsfradrag i tilknytning til flerbrukshaller. Dette arbeidet er ennå ikke slutført, og vi har ikke fått opp de endelige konklusjon på konsekvensene. Dette er et komplisert regelverk, derfor er prosessen tidkrevende.

Vi har derfor videreført avsetning på 6,8 millioner kroner fra 2019, etter en vurdering på at dette skal være dekning for eventuell feilaktig fradragført merverdiavgift i tidligere års regnskap.

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik prognose i %
Folkevalgte og revisjon	11 849	11 089	10 823	-760	-6,9 %
Administrasjon og fellestjenester	103 201	103 171	100 000	-30	0,0 %
Strategi og utvikling	35 349	44 408	42 868	9 059	20,4 %
Utdanning og familie	694 942	666 280	645 735	-28 661	-4,3 %
Helse og omsorg	724 371	731 318	648 405	6 947	0,9 %
Teknisk, kultur og idrett	184 786	178 105	170 003	-6 681	-3,8 %
Selvkost	-46 665	-41 110	-71 812	5 555	13,5 %
Avsetninger, overføringer	102 136	126 457	170 118	24 321	19,2 %
Skatt og rammetilskudd	52	0	0	-52	
Finans	398	0	0	-398	
Sum bevilgninger drift, netto	1 810 418	1 819 719	1 716 139	9 300	0,5 %
Herav:					
Avskrivninger	127 821	123 000	123 000	-4 821	-3,9 %
Netto renteutgifter og -inntekter	-664	-477	-477	187	0,0 %
Avdrag på lån	0	0	0	0	
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	33 437	8 700	-6 112	-24 737	-284,3 %
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 649 825	1 688 496	1 599 728	38 671	2,3 %

Tabellen over viser et samlet positivt avvik mellom regulert budsjett og regnskap innenfor rammeområdene på 39 millioner kroner (2,3 %). De tjenesteproduserende sektorene (Utdanning og familie, Helse og omsorg, Teknisk, kultur og idrett) har samlet sett ett merforbruk i forhold til regulert budsjett på 28,4 mill. kroner.

Ringerike kommune vedtar budsjettet per sektor og det rapporteres månedlig til Formannskap og Kommunestyret på dette nivået.

Rådmannen har delegert budsjettansvaret for hver sektor til respektive kommunalsjef, og kommunalsjefen delegerer så til hver enhetsleder innenfor sin sektor respektivt budsjett.

Budsjettet følges opp på totalramme per enhet av kommunalsjefene. Det kan derfor være avvik mellom regnskap og budsjett per KOSTRA-art innenfor rammen.

Rådmannen ser at det vil bedre økonomistyringen ved å gjøre flere budsjettjusteringer gjennom året, både innenfor kommunalsjefens ansvarsområde, men også innenfor den enkelte enhet sin

budsjettramme for å ha mindre avvik mellom regnskap og budsjett på KOSTRA-art-nivå for hele kommunen.

Folkevalgte og revisjon

Samlet merforbruk i sektoren var 0,8 millioner kroner i forhold til regulert budsjett, et avvik på 6,9 %.

- økte kostnader til politiske møter på grunn av korona
- feilbudsjettering revisjon og kontroll
- Høyere utbetalinger til tapt arbeidsfortjeneste enn budsjettet

Administrasjon og fellestjenester

Sektorens forbruk var i henhold til revidert budsjett og 14 millioner mindreforbruk i forhold til 2019.

Strategi og utvikling

Samlet mindreforbruk i sektoren i forhold til regulert budsjett var 9 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 20,4 %. Korrigert for forsinkelser ved utbygging av krysset ved USN, er mindreforbruket på 6 millioner kroner.

- effektivisering på 0,5% gjennomført
- innsparinger på lønn - 5,5 færre ansatte i 2020 i forhold til i 2019

Utdanning og familie

Samlet merforbruk i sektoren var 28,6 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 4,3 %.

1. Ekstra utgifter på grunn av korona utbruddet (11,5 millioner kroner)
2. Høyere utbetalinger av driftstilskudd til private barnehager
3. Redusert betaling i barnehage - flere tok i bruk moderasjonsordninger
4. Økt spesialpedagogisk hjelp i barnehagene
5. Økning i vedtak på barn og unge med store og sammensatte behov
6. Manglende effektivisering i skole og barnehage

Helse og omsorg

Samlet mindreforbruk i forhold til regulert budsjett i sektoren på 6,9 millioner kroner, et avvik på 0,9 %.

- a. Det ble foretatt budsjettregulering på 53,5 millioner kroner for å dekke påløpte og forventede utgifter til korona og enkelte øvrige budsjettavvik etter 2.kvartal. Netto koronautgifter ble ikke så store som forventet, og anslår korrigeringen til å være ca 13 millioner kroner for høy. Dette er med og forklarer mindreforbruket på 0,9 %
- b. For NAV var det forventet økte overføringer sosialhjelp utover i året, da spesielt i forhold til flyktninger som gikk ut av introduksjonsordningen. Slik ble det ikke, og enheten fikk et mindreforbruk på 6,2 millioner kroner. Noe som er et godt bidrag til resultatet i sektoren
- c. Bruk av øremerkede midler og kompetansemidler gir et godt og viktig bidrag inn i driften
- d. Det er flere enheter som ikke holder budsjett i 2020. Hovedsakelig er det hjemmetjenesten da spesielt enkelte bofellesskap og i tillegg overliggere på sykehus som har merforbruk

Teknisk, kultur og idrett

Samlet merforbruk i sektoren var 6,7 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 3,8 %.

- Utgifter til vedlikehold kommunale eiendommer
- Utgifter til renholdstjenester
- Utgifter til vaktmestertjenester
- Utgifter til drift av kommunale veier
- Utgifter til helseoppdrag for bibrannstasjoner

Selvkost

Samlet mindreforbruk i sektoren var 5,6 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 13,5 %.

- Høyere bruk av fond enn forutsatt og budsjettet hovedsakelig på vann og slam
- Høyere salgsinntekter vann, avløp og slam enn forutsatt og budsjettet
- Lavere utgifter til energi enn forutsatt og budsjettet

Avsetninger, overføringer

Samlet mindreforbruk i sektoren var 24,3 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 19,2 %.

- besparelser på pensjonskostnader på grunn av lavere reguleringspremie, noe som igjen skyldes lavere lønnsvekst enn forventet for 2020
- Lønnsoppgjøret for 2020 ble betydelig lavere enn budsjettet
- Lavere refusjoner for bosetting av flyktninger
- bortfall av inntekter for konsesjonskraft pga lave strømpriser i store deler av 2020

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	749 241	805 735	795 780	56 494
Tilskudd til andres investeringer	140	5 000	5 000	4 860
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	27 013	31 500	26 500	4 487
Utlån av egne midler	0	0	100 000	0
Avdrag på lån	600	0	12 000	-600
Sum investeringsutgifter	776 995	842 235	939 280	65 240
Kompensasjon for merverdiavgift	-118 530	-132 564	-132 666	-14 034
Tilskudd fra andre	-5 108	0	-10 400	5 108
Salg av varige driftsmidler	-3 259	-5 000	-19 400	-1 741
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-600	0	-9 500	600
Bruk av lån	-623 613	-673 171	-738 314	-49 558
Sum investeringsinntekter	-751 110	-810 735	-910 280	-59 625
Videreutlån	83 639	100 000	0	16 361
Bruk av lån til videreutlån	-83 639	-100 000	0	-16 361
Avdrag på lån til videreutlån	41 263	12 000	0	-29 263
Mottatte avdrag på videreutlån	-43 160	-9 500	0	33 660
Netto utgifter videreutlån	-1 897	2 500	0	4 397
Overføring fra drift	-20 000	-20 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	2 025	-7 500	-2 500	-9 525
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-6 013	-6 500	-26 500	-487
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-23 988	-34 000	-29 000	-10 012
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

Investeringsregnskap 2020

De fleste store investeringsprosjektene går over flere år, men det presiseres fra Kommunal- og regionaldepartementet at investeringsbudsjettet er å anse som års-uavhengig på lik linje med driftsregnskapet. I regnskapsmessig forstand skal prosjektene avsluttes årlig. Totalkostnadene for enkelte prosjekter vil være høyere enn det som fremkommer av regnskapet for 2020.

Totale investeringer har vært høyere i 2020 enn i 2019, men også i 2020 ser vi at det er krevende å opprettholde planlagt framdrift.

Ringerike kommune har nå svært mange investeringsprosjekter, flere av disse hadde i 2020 budsjett på under 5 millioner kroner. Avvik mellom regnskap 2020 og regulert budsjett er på 56,5 millioner kroner.

I henhold til vedtak 152/20 i kommunestyre er det i budsjettet avsatt for investering i aksjer til Næringsforum Ringerike, men da det i vedtaket ikke er tidsbestemt om når vedtaket skal iverksettes er dette ikke postert regnskapsmessig. Dette forklarer budsjettavvik på 5 millioner på linjene «Investeringer i aksjer og andeler i selskaper» og «Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond»

Overføring til investeringsregnskapet

Det er i 2020 overført 20 millioner kroner fra drifts- til investeringsregnskapet mot budsjettet 20 millioner kroner.

I tråd med forskrift er 100 prosent av merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer ført i investeringsregnskapet.

Merverdiavgiftskompensasjon på investeringer ble 118,5 millioner kroner, noe som er 14 millioner kroner lavere enn forventet i revidert budsjett 2020.

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

Del 1. Investeringer i varige driftsmidler

Årsberetning 2020

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Oppgradering og sprinkling Riddergården	0	0	4 850	0
Sum	0	0	4 850	0
Folkevalgte og revisjon				
Oppgradering formannskap- og kommunestyresal	280	2 500	2 500	2 220
Sum Folkevalgte og revisjon	280	2 500	2 500	2 220
Administrasjon og fellestjenester				
Nytt sak- og arkivsystem ACOS	2 982	3 900	4 000	918
Klekkenhagen - Block Watne-justeringsrett	121	0	0	-121
Tanbergmoveien - Block Watne-justeringsrett	817	0	0	-817
IT felles infrastruktur	2 591	4 187	3 700	1 596
Eiendomsskatt - programvare	59	307	0	248
Ombygging Ringerike rådhus	4 215	3 832	0	-383
Nødvendige branniltak rådhuset	0	2 000	2 000	2 000
Sum Administrasjon og fellestjenester	10 785	14 226	9 700	3 441
Strategi og utvikling				
Garantisaker Bygg	0	-1 873	0	-1 873
Høngata nord fellesprosjekt	9 602	3 276	0	-6 326
Jernbanekulvert Grensegata	13 192	5 000	0	-8 192
Nordmoveien	4 889	3 500	0	-1 389
Sykkelbysatsing	1 066	3 163	1 000	2 097
Byutvikling	1 776	15 000	15 000	13 224
Sum Strategi og utvikling	30 525	28 066	16 000	-2 459
Utdanning og familie				
Oppgradering skolebygg	5 295	7 344	7 000	2 049
Oppgradering barnehager	1 259	1 553	1 000	294
IKT - Skole	1 527	1 623	2 000	96
IKT - barnehage	0	1 034	500	1 034
Ullerål skole med idrettshall	79 324	109 559	108 000	30 235
Hov ungdomsskole	26 181	40 595	50 000	14 414
Benterud skole	7 230	6 036	0	-1 194
Nes skole ny barneskolefløy	10 004	13 994	16 650	3 990
Utbedringer Tyrstrand skole	5 567	5 450	5 450	-117
Soveareal barnehage	487	565	0	78
Hønefoss barnehage (inventar og oppgradering)	0	403	0	403
Lekeplassutstyr barnehager	0	2 000	2 000	2 000
Sum Utdanning og familie	136 874	190 156	192 600	53 282
Helse og omsorg				
Oppgradering helse- og omsorgsbygg	1 394	1 819	1 900	425
Hjelpemiddellageret / velferdsteknologi	1 612	2 227	2 500	615
Medisinsk utstyr	3 101	3 250	3 250	149
Heradsbygda omsorgssenter	215 575	200 562	228 700	-15 013
Hov vest omsorgsboliger	23 087	28 440	27 700	5 353
Hov øst omsorgsboliger	75 301	87 293	81 500	11 992
Ringerike legevakt og ambulansesentral	65 493	77 815	73 100	12 322
Ringerikskjøkken - produksjonskjøkken	4 054	4 054	0	0
Parkering Austjord	1 221	3 180	3 180	1 959
Sum Helse og omsorg	390 839	408 640	421 830	17 801
Teknisk, kultur og idrett				
Energi, inneklimateknikk, overvåkning, sikring	2 269	2 454	2 000	185
Kjøp av eierseksjoner i Ringerike kultursenter	33 805	33 388	33 500	-417
BRR - Biler og redningsverktøy	2 229	2 507	0	278
Maskinpark	1 090	1 000	1 000	-90
Ombygging Hensmoen	7 212	6 039	0	-1 173
Ny hovedbrannstasjon	699	0	0	-699
Riddergården fase 1	187	341	0	154
Infrastruktur Hovsmarkveien og Hov Allé	10 807	-5 273	0	-16 080
Brann tekniske tiltak i Nes samfunnshus	669	471	0	-198
FDV-system	0	0	2 000	0

Årsberetning 2020

Nettbrett til Renhold	604	600	600	-4
Styringssystem kremasjonsovn	435	535	0	100
Kommunale veier	15 514	15 173	15 000	-341
Kommunale veilys	1 050	1 000	1 000	-50
Trafikksikkerhetstiltak	2 011	2 000	2 000	-11
Parkering - utskifting 10 P-automater	478	1 500	1 500	1 022
Etablering av ladepunkter elbil	138	3 000	3 000	2 862
Sum Teknisk, kultur og idrett	79 199	64 735	61 600	-14 464
Selvkost				
IT sikkerhet på styringssystemer VAR	267	2 000	2 000	1 733
Overføringsledninger Åsa - Monserud	13 560	12 921	14 000	-639
Monserud rensanlegg	24 295	19 281	3 600	-5 014
Sanering Nes i Ådal etappe 2	9 532	13 160	12 000	3 628
Eggemoen VA og høydebasseng	4 928	2 000	0	-2 928
Garantisaker VAR	3 480	1 740	0	-1 740
Styresystem Nes RA og Monserud RA	446	3 873	14 500	3 427
VA-anlegg Parkgata - Storjordet	19 664	18 763	15 800	-901
Tandberglia / Tandberghøgda	0	800	800	800
Sundgata - refusjonsavtale	348	0	0	-348
Utskifting varmløsningsledninger 2020	9 928	9 426	9 000	-502
Utskifting avløpsledninger 2020	11 469	9 705	9 000	-1 764
Digitale vannmålere	2 123	3 243	6 000	1 120
Tyristrand vannverk	699	500	0	-199
Sum Selvkost	100 739	97 412	86 700	-3 327
Investeringer i varige driftsmidler	749 241	805 735	795 780	56 494

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Inv.tilskudd Ringerike kirkelige fellesråd	0	5 000	5 000	5 000
Startlån avdrag 920/510-art	82	0	0	-82
Overføringsledninger Åsa - Monserud	24	0	0	-24
Utskifting vannledninger 2020	34	0	0	-34
Tilskudd til andres investeringer	140	5 000	5 000	4 860

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Kjøp av aksjer og andeler	21 000	25 000	20 000	4 000
Egenkapitalinnskudd klp	6 013	6 500	6 500	487
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	27 013	31 500	26 500	4 487

4. Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Startlån utlån 910/520-art	0	0	100 000	0
Utlån av egne midler	0	0	100 000	0
Sum del 1-4	776 395	842 235	927 280	65 840

Egenkapital

Kommunens økonomiske handlingsrom er bedret etter tre år med gode netto driftsresultater. Balanseført egenkapital viser 1 125,5 millioner kroner ved utgangen av 2020. Kommunen velger å lånefinansiere det meste av sine investeringer.

Finans

Kommunens finansielle stilling behandles i sin helhet utenfor denne årsrapporten, i sin egen rapport. Fremstillingen nedenfor viser derfor kun hovedlinjene for finansområdet. For detaljert fremstilling vises det til finansrapporten.

Overordnet finansiell strategi og stilling

I tabellen nedenfor vises kommunens resultater de siste 4 årene for sentrale finansielle måltall i kommunal sektor:

Finansielle måltall	Handlingsregel	Resultat 2020	Resultat 2019*	Resultat 2018	Resultat 2017
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2 %	1,3 %	2,5 %	1,3 %	3,0 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100 %	110 %	93,1 %	80,0 %	68,6 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	<75 000 kroner	90 030	74 303	61 968	51 256
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	10 %	9 %	9,6 %	8,0 %	6,6 %
Disposisjonsfond i % av premieavvik**	100 %	136 %	127,2 %	117,4 %	99,2 %

*2019-tallene avviker noe fra fjorårets årsrapport fordi regnskap 2019 ble korrigert etter revisjon
 **Disposisjonsfond i % av premieavvik er ikke et vedtatt måltall, men er med for å følge utviklingen

Netto driftsresultat er 1,3 prosent av brutto driftsinntekter i 2020. Det er lavere enn målet på 2 prosent. I HP2020-2023 er det budsjettert med 1,4%. Resultatet for 2020 er noe lavere enn hva som var planen. Siden driftsinntektene er høyere og netto finansutgifter er lavere enn opprinnelig budsjett, så skyldes et svakere nøkkeltall høyere driftsutgifter, hvor det er lønn, kjøp av tjenester og kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon som har størst avvik.

Netto lånegjeld passerte grensen på 100 prosent i løpet av 2020 og er ved utgangen av året på 110 prosent av brutto driftsinntekter. Lånenivået er på samme nivå som Kostragruppe 13. Dette er høyere enn måltallet. Likevel er det en planlagt utvikling, etter at kommunestyret tidligere har vedtatt investeringsprogram for å effektivisere og fornye tjenesteproduksjonen, og med Ringerike kommunes inntektsnivå, er det svært krevende å få til egenfinansiering, så programmet er finansiert ved låneopptak. Vi er nå i sluttfasen av programmet, og etter at Hov ungdomsskole er ferdigstilt, vil årlige investeringer gå betydelig ned. Nye investeringer vil planlegges lik at etter 2022 vil nøkkeltallet nærme seg målet.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger stiger. Ved utgangen av 2020 er beløpet på 90 030 kroner. Lånebeløpet per innbygger ligger 15 030 kroner over handlingsregelen.

Disposisjonsfondet ble redusert med 6,3 millioner kroner i 2020 og utgjør nå 9 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn målet på 10 prosent av brutto driftsinntekter. Budsjettert måltall for 2020 var på 9,5%. I løpet av 2020 ble det vedtatt å benytte disposisjonsfondet til investeringer i kulturhuset. Dette er med på å redusere disposisjonsfondets størrelse, og gir derfor et lavere nøkkeltall.

En bærekraftig økonomi er avhengig av et balansert forhold mellom netto lånegjeld, netto driftsresultat og disposisjonsfond. De vedtatte finansielle måltallene gir uttrykk for kommunens bærekraftige nivå.

I tillegg til de fire vedtatte finansielle måltallene, viser tabellen en handlingsregel om at disposisjonsfondet skal være minst like stort som premieavviket. I mange år har premieavviket økt, og det har vært ønskelig å følge med på at disposisjonsfondet øker minst like mye som premieavviket. Premieavviket gikk noe ned i 2020, og nøkkeltallet viser en positiv utvikling selv om disposisjonsfondet ble litt redusert.

Finansinntekter

Kommunen fikk 21,9 millioner kroner i utbytte fra Ringerikskraft AS i 2020 etter at 2019 var et godt år for Ringerikskraft AS. Selskapet ser det som viktig å opprettholde stabil utdeling av utbytte til sine eiere. Videre har kommunen fått 7 millioner kroner i utbytte fra Vardar.

Fossefondet hadde i 2020 positiv avkastning på 13 millioner kroner. 2020 var ett godt år i markedet generelt og for fondet, selv om det var store svingninger i løpet av året. Det var budsjettert med 7 millioner kroner i avkastning i fondet, og det positive avviket ble på 4,9 millioner kroner. Med et langsiktig perspektiv på avkastningen og en passiv forvaltning, er nok dette et høyere resultat enn vi kan vente oss hvert år, men som kan oppstå.

Utvikling i netto finansutgifter

Mill. kr	Regnskap 2020	3. tertial 2020	2 tertial 2020	1. tertial 2020	Regulert budsjett 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Renteinntekter	-16,4	-6,5	-4,3	-5,5	-15,4	-18,4	-11,5	-9,4
Utbytter	-29,0	-0,1	-28,9	0,0	-28,9	-27,7	-20,4	-18,3
Gevinster og tap fn. omlopsmidler	-11,9	-11,9	0	0,0	-7	-18,5	0,7	-11,5
Sum finansinntekter	-57,3	-18,5	-33,2	-5,5	-51,3	-64,6	-31,2	-39,1
Renteutgifter	53,9	17,2	23,4	13,2	55,9	56,2	41,6	36,4
Avdrag på lån	125,8	51,8	42,7	31,3	126,4	106,2	90,7	74,1
Sum finansutgifter	179,7	69	66,1	44,5	182,3	162,4	132,3	110,5
Netto finansutgifter	122,4	50,5	32,9	39,0	131,0	97,8	101,1	71,4

Finansutgiftene består av avdragsutgifter på 125,8 millioner kroner, renteutgifter investeringsgjelden på 45,9 millioner kroner og renteutgifter startlån på 8 millioner kroner. Sum finansutgifter ble 2,6 millioner kroner lavere enn budsjettert.

Sammenlignet med 2019, ble netto finansutgifter 24,6 millioner kroner høyere i 2020. Det er særlig avdragsutgiftene som har økt.

Utvikling i likviditet

Grafen nedenfor viser saldo på kommunens konsernkonto gjennom året.

Som grafen viser, økte likviditeten kraftig i slutten av juni da årets største låneopptak til investeringer ble foretatt. Deretter ble likviditeten redusert i takt med bruk av lånemidler. I desember økte saldoen litt igjen som følge av nytt låneopptak til investeringer.

Den faktiske likviditetsutviklingen har vært omtrent som forventet i 1. halvår. Utover høsten økte avviket mellom periodisert likviditetsprognose og faktisk saldo. Det skyldes i hovedsak lavere bruk av lån til investeringer i forhold til rapporterte investeringsprognoser per 3. kvartal.

Ved inngangen til 2020 var konsernsaldo 459,6 millioner kroner. Ved utgangen av året er saldoen 393,9 millioner kroner, en reduksjon på 65,7 millioner kroner i løpet av året. Hovedårsaken til reduksjonen er som tidligere nevnt, at skattetermin 5 ble trukket av driftskontoen i konsernkontosystemet.

Ringerike kommune har til enhver tid i 2020 hatt likviditet til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall. Kommunen har hatt en trekkrettighet på 100 millioner kroner hos kommunens hovedbankforbindelse DNB.

Trekkrettigheten ble ikke benyttet i 2020, fordi likviditeten ble bedre enn budsjettert.

Utvikling i langsiktig finansiell aktiva

I henhold til finansreglementet består kommunens langsiktige finansielle aktiva av Fossefondet. Kommunen skal ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i finansreglementet.

Ved utgangen av 2020 var Fossefondets markedsverdi 170,1 millioner kroner. Avkastningen ble 13,1 millioner kroner, som tilsvarer 8,36 prosent.

Bokført netto avkastning er 11,6 millioner kroner. Den er lavere enn porteføljeavkastningen som følge av tilbakeføring av tidligere års avsetninger og utgiftsførte honorarer til Industrifinans. Brutto inntektsført avkastning er 11,9 millioner kroner, og det er 4,9 millioner kroner høyere enn avkastningsmålet.

Referanseporteføljens avkastning ble 8,51 prosent, litt bedre enn Fossefondet. De siste 3 år har avkastningen til Fossefondet vært 0,7 prosentpoeng bedre enn Referanseporteføljen.

Utvikling i gjeldsporteføljen

Tabellen nedenfor gir en oversikt over utviklingen i kommunens gjeldsportefølje i 2020:

(Beløp i mill. kroner)	Investeringsgjeld	Startlån	Samlet gjeldsportefølje
Per 31.12.2019	2 419,2	413,0	2 832,2
Årets avdrag	126,4	14,1	140,5
Ekstraordinære avdrag	-	27,2	27,2
Årets låneopptak	566,7	100,0	666,7
Per 31.12.2020	2 859,5	471,7	3 331,2

(Startlån fra Husbanken er lån til videreformidling til kommunens innbyggere.)

Investeringsgjelden har økt med 440,3 millioner kroner og er ved årets slutt 2,86 milliarder kroner. Låneopptakene har vært betydelig høyere enn avdragene, og lånegjelden øker. Gjeldsøkningen medfører betydelige økte finansutgifter som skal dekkes i drift. Det innebærer blant annet reduserte rammer til tjenesteområdene.

Startlån viser en økning på 58,7 millioner kroner og er ved utgangen av året 471,7 millioner kroner.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over utviklingen i kommunens ubrukte lånemidler for 2020:

Ubrukte lånemidler				
(Beløp i mill. kroner)	Ikke-gebyrfinansiert	Gebyrfinansiert (VAR)	Startlån	Totalt
Per 31.12.2019	89,7	37,4	55,2	182,3
Årets låneopptak	480,0	86,7	100,0	666,7
Årets bruk av lån	513,7	109,9	83,7	707,3
Per 31.12.2020	56,0	14,2	71,5	141,7

Som tabellen viser, er totale ubrukte lånemidler til investeringer og startlån ved årets slutt 141,7 millioner kroner. Av dette, utgjør ubrukte lånemidler til investeringer 70,2 millioner kroner.

Budsjettpremisser

I vedlegget Mål vises hva som er oppnådd i den enkelte sektor av de midlene som kommunestyret har vedtatt per sektor. For å oppnå disse målene har følgende budsjettpremisser vært lagt til grunn:

Utdanning og familie

Samlet merforbruk i sektoren var 28,6 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 4,3 %.

Regnskapet viser at økte kostnader og reduserte inntekter på grunn av korona pandemien beløp seg til ca. 19,7 millioner kroner for 2020. Sektoren ble delvis kompensert i vedtak KS 106/20 Økonomirapport 2. kvartal. Utdanning og familie ble da styrket med ca. 8,1 millioner kroner for å kompensere for koronarelaterte kostnader og reduserte inntekter i barnehager og SFO. I tillegg til ekstra kostnader knyttet til korona pandemien, er tilskudd til private barnehager, skoleskyss, ikke effektuerte effektiviseringskrav og mindre inntekter på grunn av moderasjonsordning hoved årsakene til avviket.

Avvik på hovedpost

I oppsett nedenfor er det gjort en analyse på sektorens avvik på hovedpostnivå.

Tabell viser avvik i hele 1000:

Hovedpost	Avvik fra budsjett i kr	Avvik fra budsjett i %	Kommentar til budsjettavvik
Hovedpost 0 Lønn	-28 536	-5,3 %	Merforbruket på lønn skyldes flere forhold. Av dette er 5,99 millioner relatert til korona, 10,5 millioner er ikke effektuerte effektiviseringskrav og resten kan knyttes til høyt aktivitetsnivå på skoler, barnehager, avlasting for barn og PPT. Lærenormen ble innført i 2018, og statlig tilskudd dekket i hovedsak merkostnadene for ordningen i 2018 og 2019. Fra 2020 ble det øremerkede tilskuddet innlemmet i rammetilskudd. Etter oppdaterte beregninger innfrir ikke ringeriksskolen lærenormen ved alle skoler ved utgangen av 2020. Noen skoler ligger under norm, og noen ligger over norm. Stortinget har vedtatt et minimumskrav til grunnbemanning (bemanningsnorm) for ordinære barnehager. Normen stiller krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer minimum én voksen per tre barn under tre år og én voksen per seks barn over tre år. I barnehagene blir det gitt tilbud om spesialpedagogisk hjelp og ekstra tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Området viser et økende behov utover budsjettrammen. Økt behov skyldes både økning i antall barn med behov for hjelp, og at vedtakene som fattes, er mer omfattende.
Hovedpost 1-2 Drift Kjøp av varer	-8 087	-12,3 %	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon utgjør 8,5 % av sektorens brutto driftsutgifter. Merforbruket skyldes blant annet innkjøp av varer og tjenester på grunn av korona (4,2 mill) og andre driftsmaterialer.
Hovedpost 3 Drift Kjøp av tjenester	-9 552	-5,9 %	Dette er tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av kommunen. Merforbruket er relatert i hovedsak til korona utbruddet(3,1 millioner), tilskudd til private barnehager, skoleskys og kjøp av tjenester fra staten(barnevern 1,98 millioner).
Hovedpost 6 Salgsinntekter	-5 036	-14,0 %	Lavere inntekter enn budsjettet skyldes i hovedsak moderasjonsordningen. Ingen husholdninger betale mer enn 6 pst. av inntekten sin for en barnehageplass.
Hovedpost 7 Refusjoner	11 591	27,0 %	Høyre sykelønnsrefusjon enn budsjettet.
Hovedpost 8 Tilskudd fra staten	8 130	36,9 %	Detter er overføringer og tilskudd fra staten.

Helse og omsorg

Regnskapet for 2020 viser et mindreforbruk i forhold til budsjett på kr 6,9 millioner kroner og utgjør 0,9 % i avvik.

Noen kommentarer til resultatet. Situasjonen med korona førte til økonomiske utfordringer i sektoren. Det ble raskt opprettet et prosjekt der ekstrautgifter forårsaket av pandemien skulle føres. Budsjettavvikene ble merkbare, men det var kontroll opp mot det som var ført på koronaprojektet. For sektoren viste det seg at ikke alt av vikarutgifter knyttet til korona samt tapte inntekter ikke var på prosjektet. Økte budsjettavvik førte til en nødvendig budsjettkorreksjon etter 2.kvartal. Dette ble med bakgrunn i bokført på prosjektet, anslag på manglende føringer og prognose for resten av året.

Helse og omsorg ble tilført 42,5 millioner kroner som var direkte koronarelatert og 11 millioner til øvrige avvik. I ettertid viser det seg at det var en unødvendig høy korreksjon, det ble ikke så høye netto utgifter til korona som forventet. I vurderingen ble det ikke tatt med at noen oppgaver ikke kunne gjøres, slik at det også var besparelser. Regner at rundt 13 millioner kroner av korrigeringen for korona var

unødvendig. I tillegg var det noen enheter som fikk bedre resultat enn forventet, og vil spesielt nevne NAV der økte overføringer sosialhjelp var forventet, men kom aldri og det ble et mindreforbruk på 6,2 millioner kroner. For øvrig viste noen enheter en positiv utvikling på slutten av året og bidro til å bedre resultatet.

Så til budsjettpremissene. I kommunestyrets budsjettvedtak lå det til grunn en innsparing på til sammen 12,4 millioner kroner. Hovedtyngden av sparing lå i reduksjon i sykefravær og effektivisering/reduksjon i årsverk. Av øvrige premisser er valgt heltidskultur dvs. øke antall heltidsstillinger i sektoren.

Budsjettpremissar

- Redusert sykefravær 5,3 millioner kroner

	2020	2019
Korttids	2,73	1,18
Langtids	9,24	11,02
Sykefravær samlet	11,98	12,19

- En mindre nedgang i samlet sykefravær i sektoren
- Økt korttidsfravær må ses i sammenheng med koronasykdom og karantene.
- Redusert langtidsfravær må regnes være et delvis resultat av prosjektet Sterkere tilbake som fokuserer på langtidssykemeldte og deres tilbakekomst i jobb. I enkelte enheter vises dette tydelig med både redusert sykefravær og økonomisk med lavere vikarutgifter
- Om premissen er innfridd økonomisk krever en grundig beregning spesielt i forhold til hvor stor del av fraværet som er koronarelatert. I tillegg er det en kostnad for enhetene som er med i prosjektet. Det er positivt at langtidssykefraværet har gått ned og det vises at tiltak har virket, men det må jobbes videre med gode tiltak i 2021 og kanskje det trengs lengre tid for at denne budsjettpremissen blir innfridd
- Heltidsstillinger

Oversikt over fordeling av stillingsprosent innenfor Helse og omsorg:

Dato	Årsverk	Antall ansatte	Gj.snitt st %
01.10.2019	751,24	1016	74 %
01.12.2020	760,12	977	78 %

Dato	100 % stilling	90 - 99%	80 - 89%	70 - 79%	60 - 69%	50 - 59%	40 - 49%	30 - 39%	20 - 29%	1 - 19%
01.10.2019	324	72	179	123	78	87	26	17	54	61
01.12.2020	340	73	187	127	68	64	27	22	39	30

Ser på periode lenger enn ett år, dette har vært prioritert i mer enn 2020. Oversikten viser i hovedtrekk

- 4% økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i perioden
- Økning i årsverk, men reduksjon i antall ansatte
- Flere i stillingsstørrelser over 70%
- Likt eller lavere antall ansatte i stillingsstørrelser under 70%

Satsning på heltidskultur går i riktig retning i forhold til stillingsstørrelser og færre ansatte. Det er ikke gjort økonomiske og kvalitetsmessige vurderinger av heltidskultur.

- Effektivisering, redusere årsverk

Viser til tabell over med utvikling i årsverk innen Helse og omsorg. Det er en økning på 9 årsverk. Det som skulle vært en reduksjon for å holde budsjett har blitt til en økning. 2020 har vært et spesielt år som nevnt, men budsjettpremissen er ikke innfridd selv om sektoren gikk med mindreforbruk.

Teknisk, kultur og idrett

Samlet merforbruk i sektoren var 6,7 millioner kroner, et avvik fra årsbudsjett på 3,8 %.

Korona

I innrapportering til Statsforvalteren i september 2020 beregnet sektoren at økte kostnader og reduserte inntekter beløp seg til ca 6 millioner kroner for 2020. Sektoren ble delvis kompensert vedtak KS 106/20 Økonomirapport 2. kvartal. Renhold- og vaktmestertjenester ble da styrket med ca 3 millioner kroner for å kompensere for koronarelaterte kostnader og reduserte inntekter.

Reduksjon i sykefravær kr 1 065 000

I KS 192/19 ble det vedtatt at reduksjon i sykefravær i 2020 være et gjennomgripende budsjettpremiss for alle sektorer i kommunen. Sykefraværet for Teknisk, kultur og idrett gikk imidlertid opp fra 6,67 % i 2019 til 8,22% i 2020. Koronapandemien må sies være årsak til både økt fravær samt at arbeidet med reduksjon i fraværet ikke har vært hovedfokus.

Økt støtte til organisasjoner, lag og foreninger kr 550 000

Det ble i KS 192/19 vedtatt at kr 550 000 skulle fordeles av hovedkomiteen for kultur og oppvekst etter søknad fra organisasjoner, lag og foreninger. I 2020 ble det utbetalt ca kr 480 000.

Gratis leie av idrettshaller for unge opp til 19 år kr 750 000

Det ble i KS 192/19 vedtatt gratis halleie med anslått kostnad kr 750 000. Ny beregning i januar 2020 viste at reell kostnad her var kr 942 000, se FS 29/20. Tiltaket er implementert og oppfylt jf ny beregning.

Avvik på hovedpost

I oppsett nedenfor er det gjort en analyse på sektorens avvik på hovedpostnivå. Totalt sett har sektoren hatt god økonomistyring og må sies å leverer på budsjettpremissene. Flere avvik skyldes forhold som vi ikke har full kontroll over, for eksempel pris energikostnader. Det er ingen store avvik på hovedpostene.

Tabell viser avvik i hele 1000:

Årsberetning 2020

Hovedpost	Avvik fra budsjett i kr	Avvik fra budsjett i %	Kommentar til budsjettavvik
Hovedpost 0 Lønn	- 5 205	-4,8 %	Merforbruk på lønn på parkeringsformål, deltidsstasjoner, Vei, park, idrett, renhold, vaktmester, vedlikehold. Merforbruket er sammensatt. Stilling på parkeringsformål ble saldert i budsjett 2020 men måtte revurderes, deltidsstasjoner er ikke lønsmessig dimensjonert for helseoppdragene som håndteres, VPI har ikke levert oppdrag og fått inntekt som forventet i budsjettet, renhold og vaktmester har overforbruk i hovedsak relatert til korona, vedlikehold fikk en faktura for utført arbeid i 2019 på 0,5 mill tilbakeført i 2020
Hovedpost 1-2 Drift Hovedpost 3 Kjøp av tjenester	2 855	3,2 %	Dette er driftsutgifter som utgjør 41 % av sektorens brutto driftsutgifter. Det kan være store variasjoner på på detaljert artsnivå. Mindreforbruket relaterer ser i all hovedsak til energi
Hovedpost 4 Overføringer	465	2,6 %	Lavere utbetalt tilskudd til kultur, idrett og friluft enn budsjettet
Hovedpost 6 Salgsinntekter	712	6,0 %	Høyere salgsinntekter enn budsjettet i hovedsak på Vei, park, idrett og vaktmester
Hovedpost 7 Refusjoner	2 307	8,9 %	Høyere sykelønnsrefusjon enn budsjettet, ubudsjettet tilskudd til prosj 5113 Den kulturelle skolesekken, ubudsjettet tilskudd til prosj 5336 Riddergården, tilbakebet tilskudd 2019 fra Den katolske kirke

Investering – status investeringsprosjekter

Folkevalgte og revisjon

Beløp i 1000

	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
Investering				
Oppgradering formannskap- og kommunestyresal	2 500	280	2 220	Oppgraderingen av formannskapssal og kommunestyresal er utsatt som følge av at kostnadsoverslag viste at prosjektet ble dyrere enn tildelte midler.
Sum	2 500	280	2 220	

Administrasjon og fellestjenester

Beløp i 1000

	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
Investering				
Egenkapitalinnskudd klp	6 500	6 013	487	
Eiendomsskatt - programvare	307	59	248	
IT felles infrastruktur	4 187	2 591	1 596	IT felles infrastruktur: Vanskelig å utføre alle oppgraderinger og utskiftninger i 2020 pga. korona- tiltak på lokasjonene. IT sikkerhet på

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
			styringssystemer VAR: Forsinket pga. utfordringer med skifte av mobiloperatør.
Klekkenhagen - Block Watne-justeringsrett	0	121	-121
Nytt sak- og arkivsystem ACOS	3 900	2 982	918 Prosjekt nytt Sak og arkivsystem hadde oppstartdato 2.11.2020 og må sies å ha hatt en vellykket implementering. Det har vært stritt å få til tilfredsstillende og god nok opplæring til alle brukere, mye fordi alt har vært digitalt pga Corona. Pr 1.januar 2021 var det 332 bruker som aktivt hadde tatt i bruk WebSak pluss og WebSak Basis. De gjenstående midlene i prosjektet skal gå til å dekke manglende integrasjoner som ikke er har kommet plass, konvertering av de 2 basene fra ESA (historisk og drift), samt supplerende kursing, rettelser og tilpasninger.
Nødvendige branntiltak rådhuset	2 000	0	2 000 Midler foreslås overført til 2021, ferdig i løpet av mars 2021.
Ombygging Ringerike rådhus	3 832	4 215	-383 Avsetning/ budsjett: 7,0+0,4 millioner kroner til ny vaskesentral i underetasje. Sluttsum: 7,4 millioner kroner. Økonomisk avsluttet arbeidene innenfor bevilget ramme. Fremdrift: Pga. arbeider i bygg med full drift ble det forskyvninger i fremdriften og ferdigstilling senere enn opprinnelig plan.
Tanbergmoveien - Block Watne-justeringsrett	0	817	-817
Sum øvrige prosjekter	0	82	-82
Sum	20 726	16 880	3 846

Strategi og utvikling

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
Byutvikling	15 000	1 776	13 224 Det er benyttet byplanmidler til byutvikling for grunnboring og rapporter som underlag for prosjektering for gang og sykkelvei for Elvelangs, bro fra Petersøya til Stølandet og bro og boligutvikling Hjertelia. Det er også benyttet byplanmidler til utarbeiding av formingsveilederen som er underlag for hvordan byen fysisk skal gjøres.
Garantisaker Bygg	-1 873	0	-1 873
Hønenegata nord fellesprosjekt	3 276	9 602	-6 326 Hønenegata er ferdigstillet. Beplantning og oppbygning grøntarealer skjer vår/sommer 2021. Alle avtaler med grunneier er på plass. Andel faktureres vår/sommer 2021 når alle kostnader er på plass. Alternativt tinglyses og kommer til utbetaling nå grunneiere skal utvikle

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
Jernbanekulvert Grensegata	5 000	13 192	-8 192	<p>Jernbanekulvert Grensegata</p> <p>eiendommen, dette i henhold til avtale. Lysregulert forgjengerovergang er sannsynlig på plass i løpet av april 2021. Endelig økonomisk oppstilling når alle arbeider er utført.</p> <p>Prosjektet er 90% ferdigstilt. Selve kulverten er ferdigstilt og tatt i bruk. Det gjenstår arbeider med grøntarealer, hekker og gjerder, asfaltering av gang og sykkelveier som skal ferdigstilles til 17 mai 2021. Lekearealet skal ferdigstilles sammen med Boligstiftelsen i løpet av sommer 2021. Økonomisk ferdigstilling sommer 2021.</p>
Kjøp av aksjer og andeler	25 000	21 000	4 000	<p>Stiftelsen Ringerike Kultureiendom:</p> <p>Avvik på 1 mill kr knyttet til endelig fordeling av kjøpesum etter inngått avtale, da endelig fordelingsnøkkel arealene avvek noe fra grunnlag for budsjettering. Må sees i sammenheng med prosjekt Kjøp av eierseksjoner i Ringerike kultursenter.</p> <p>Nytt næringsfond:</p> <p>Budsjettavvik på 5 mill kr. Beløpet er budsjettert, men ikke regnskapsført.</p>
Nordmoveien	3 500	4 889	-1 389	<p>Prosjektet ble slutført i 2020 og det er brukt ca. kr 4,8 mill. Det er ca. kr 1,3 mill. over budsjett. Dette skyldes at budsjettet tok utgangspunkt i entreprisekostnaden ekskl. mva., mens mva. skulle vært inkludert.</p>
Sykelbysatsing	3 163	1 066	2 097	<p>I 2020 er det under dette prosjektet etablert 38 låsbare sykkelstasjoner fordelt på fem lokaliseringer, ved pendlerparkeringene på Botilrud og Hvervenkastet samt tre i sentrum. I tillegg er det gjennomført et forprosjekt for å utrede tiltak for å tilrettelegge for sykling i sentrum av Hønefoss. Fremdrift på gjennomføring av tiltak er noe forsinket, bl.a. har det vært behov for nevnte forprosjekt samt politiske avklaringer. Planlegging av tiltak er i prosess og midlene i dette prosjektet vil bl.a. brukes som kommunens egenandel knyttet til tilsagn om støtte fra Statens Vegvesen.</p>
Sum	53 066	51 525	1 541	

Utdanning og familie

Beløp i 1000

	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
Investering			
Benterud skole	6 036	7 230	-1 194 Prosjektet er ferdigstilt. Ballbane er ferdigstilt og skolen er med det helt ferdigstilt fra entreprenør. Det er noen få mangler som følges opp i test/reklamasjonsperioden. Det kan bli kostnader for kommunen forbundet med dette.
Hov ungdomsskole	40 595	26 181	14 414 Samspillsfase med entreprenør høst 2020. Parallelt er det utført grunnundersøkelser og også områdestabilitet. Dette har ført til at prosjektet er noe forsinket. Korona og geotekniske undersøkelser har ført til at vi er ca 4 mnd forsinket. Dette har også betydning i forhold til økonomi da vi ikke har utført de arbeider som var planlagt.
Hønefoss barnehage (inventar og oppgradering)	403	0	403
IKT - barnehage	1 034	0	1 034 Planlagt investering IKT-utstyr til pedagogisk personale som ikke bel gjennomført i 2020.
IKT - Skole	1 623	1 527	96
Lekeplassutstyr barnehager	2 000	0	2 000 Kontrakt er inngått, og det foreslås at midler overføres til 2021. Utføres så snart frostforhold tillater det.
Nes skole ny barneskolefløy	13 994	10 004	3 990 Avsetning/ budsjett: 31.000.000 Antatt sluttsum: 31.000.000 Ligger an til å ferdigstille økonomisk i hh til avsetning. Fremdrift: Prosjektet ligger an til å ferdigstilles i hh til plan, 30.06.2021.
Oppgradering barnehager	1 553	1 259	294 Kjøkken Heradsbygda barnehage Solskjerming Heradsbygda, Hvervenmoen, Veien, Eikli og Hønefoss barnehager. Utbedret uteområde Haug barnehage Istandsetting parkeringsplass Eikli barnehage Div utbedring i Hønefoss barnehage.
Oppgradering skolebygg	7 344	5 295	2 049 Sokna: Oppgradering av garderober, kjøkken i samfunnshuset, asfaltering av parkeringsplass, gjerder og diverse tilhørende arbeider. Noe resterende arbeider. Prosjektet er avsluttet. Veien: Solskjerming, prosjektet er slutført. Helgerud: Ombygging av ventilasjon og varme. Prosjektet er slutført. Tyristrand; Bytte 7 store vinduer i gamle gymsalen på tyristrand skole. Prosjektet er slutført. Vang: Ombygging av varme og ventilasjon, det ble dyrere grunnet komponentbytte. Bytte skolekjøkken.

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
				<p>Veienmarka: Det er byttet tak, vinduer ut mot tak for overlys i amfiet, nye vinduer til helsepsykepleierlokalene. Oppgradert handicap toalett til elev med spesielle behov.</p> <p>Veien - Ventilasjonsanlegg - oppgradering til SD anlegg, prosjektet er slutført.</p> <p>3 mill avsatt til Vang skole tak, etter nylige undersøkelser trengs ikke tak på Vang skole - kan omprioriteres.</p> <p>Resterende er forskjellige prosjekter på skoler hvor de fleste er slutført.</p> <p>Det er her avsatt 300.000 til prosjektering av innvendig trapp på Tyristrand barneskole, det har ikke kommet til utførelse.</p>
Soveareal barnehage	565	487	78	Prosjektet er slutført.
Ullerål skole med idrettshall	109 559	79 324	30 235	<p>Ullerål skole med idrettshall</p> <p>Avsetning/ budsjett: 350.000.000 kroner Antatt sluttsum: 320.000.000 kroner Rimeligere enn budsjett skyldes lavt press i markedet på anbudstidspunktet samt et meget godt samarbeid fra alle deltakere i prosjektet. Fremdrift: Prosjektet levert i hht plan under budsjett. Det gjenstår testdrift som entreprenør har ansvar for. Det vil påløpe noen rådgiverkostnader forbundet med dette.</p> <p>Ullerål skole - Trygg skolevei</p> <p>Prosjekt omhandler flere prosjekt - Parkgata (gatetun), Sagaveien fortau, grusing av eksisterende sti fra Krokenveien og over haugen til Flattumsveien. Noen av prosjektene har forsinket fremdrift og vil ferdigstilles våren / sommer 2021.</p> <p>Trygg skolevei Parkgata og Grensegata</p> <p>Trygg skole vei Grensegata og Parkgata følger prosjektet med Parkgata og VAsanering. Det prosjektet er forsinket som følge av tilleggsbestillinger og reklamasjonarbeider blant annet på deler av Parkgata. Opppynting av grøntanlegg utføres vår 2021. Sluttoppstilling økonomi ses i sammenheng med Parkgata VA.</p>
Utbedringer Tyristrand skole	5 450	5 567	-117	<p>Avsetning første del: 5.450.000 til vinduer ungdomsskole. Tilleggsbest. fra drift 3.253.149, arbeider barneskole og idrettshall. Sluttsum: 8.703.149 som ble dekket av</p>

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
			drift. Dette er da også ansett som bevilget ramme. Fremdrift: Pga. ovennevnte ble det forskyvninger i fremdriften og ferdigstillelse senere enn opprinnelig plan.
Sum	190 156	136 874	53 282

Teknisk, kultur og idrett

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
Branntekniske tiltak i Nes samfunnshus	471	669	-198 Merforbruk. Er ferdigstilt.
BRR - Biler og redningsverktøy	2 507	2 229	278 Gjennomført iht. til plan.
Energj, Inneklima, overvåkning, sikring	2 454	2 269	185 Oppgradering av ventilasjonsanlegg for tilkobling til SD-anlegg på Helgerud, Vang, Veien og Tyristrand skoler. Overvåkning av energiforbruk i gressmatte og lys-styring (Aka Arena).
Etablering av ladepunkter elbil	3 000	138	2 862 Ikke igangsatt. Ny løsning foreslås. Det fremmes ny sak til politisk behandling våren 2021.
Infrastruktur Hovsmarkveien og Hov Allé	-5 273	10 807	-16 080 Prosjektet er ferdig. Det gjenstår plastring av skråning overfor støttemur som må utføres. Prosjektet er ett av flere som henter finansiering fra Ullerål skole og trygg skole vei og Hov u skole
Inv.tilskudd Ringerike kirkelige fellestråd	5 000	0	5 000 Tilskuddet ble ikke utbetalt i 2020, og overføres til 2021.
Kjøp av eierseksjoner i Ringerike kultursenter	33 388	33 805	-417 Må sees i sammenheng med prosjekt Innskudd i ny stiftelse kulturhus.
Kommunale veier	15 173	15 514	-341 Et merforbruk på 0,3 mill, grunnet uforutsette merarbeider ved utbedringer av utglidninger/setninger i Sagaveien ved bygging av fortau til skolevei. Strekningene det gjelder er: Nygata, Gamleveien i Åsbygda, Rabbaveien, Jonsrudveien, Loveien, Lageshallveien, Havikveien og Holleiveien. Og Sagaveien - forsterkning ved bygging av GS-vei.
Kommunale veilys	1 000	1 050	-50 Gjennomført iht. plan.
Maskinpark	1 000	1 090	-90 Gjennomført iht. plan.
Nettbrett til Renhold	600	604	-4 Gjennomført iht. plan.
Ny hovedbrannstasjon	0	699	-699 Det er kun gjort utredning for plassering av ny hovedbrannstasjon. Utredningen skal til politisk behandling våren 2021.
Ombygging Hensmoen	6 039	7 212	-1 173 Det har vært nødvendig å foreta endringer underveis for å tilpasse bygget til behovene. Det

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
				har medført en forsinket ferdigstillelse, samt merforbruk.
Parkering - utskifting 10 P-automater	1 500	478	1 022	Mindreforbruk. Valgte å oppgradere eksisterende parkeringsautomater i stedet for å skifte de ut.
Riddergården fase 1	341	187	154	Det er ikke utført arbeider på Riddergården i 2020. Videre arbeid er satt i bero, i påvente av avklaringer rundt behov og avsatt budsjettramme.
Styringssystem kremasjonsovn	535	435	100	Nytt styringssystem er ferdigstilt.
Trafikksikkerhetstiltak	2 000	2 011	-11	Gjennomført iht. plan, og følgende tiltak er utført: Fartshumper i Rabbaveien, Valhalveien og Nymobakken, trafikksikkerhetstiltak på Gamleveien i Åsbygda. Stangsgt/Holboesgate i samarbeide med Fylkeskommunen. Oppmerking av nye gangfelt i sentrum. Kommunen har også kjøpt inn mobile fartstavler som kan måle fart i områder der det kjøres for fort.
Sum	69 735	79 199	-9 464	

Helse og omsorg

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
Heradsbygda omsorgssenter	200 562	215 575	-15 013 Betonmast Ringerike AS bygger 64 omsorgsboliger, dagsenter og hjemmetjenestebase på Heradsbygda. Det er høyt fokus på energioptimalisering, klima og miljø gjennom bruk av massivtre og passivhusstandard. Bygget blir BREEAM NOR GOOD-sertifisert. Mekanisk ferdig 27/4-2021, overlevering forventes å skje da. Det er lagt opp til utvidet bruk av velferdsteknologi. Velferdsteknologien er prøvet ut parallelt med byggeprosessen. Bygget skal være ferdig bygget til mekanisk ferdigstillelse. Bygget skal være innregulert og idriftsatt til overlevering. Deretter skal det gjennomgå en prøvedriftsperiode med tett oppfølging. Prosjektrammen på 430 MNOK anses som tilstrekkelig. Det er pt en uspesifisert avsetning for prosjektet på 2,1 MNOK som antas å fange opp de eventuelle utleggene som måtte dukke opp.
Hjelpemiddellageret / velferdsteknologi	2 227	1 612	615 Investeringen omfatter innkjøp av nye hjelpemidler for kortvarig utlån og velferdsteknologisk utstyr. Dette gjelder i hovedsak senger, personheiser, gåbord og RoomMate trykksensor.
Hov vest omsorgsboliger	28 440	23 087	5 353 Planlagt overtagelse 17.03.21. Kun mindre arbeid gjenstår. En stor del av utomhus kan ikke ferdigstilles og overtas til våren. Lite gjenstående mangler ved overtagelse og FDV er nesten komplett. Økonomi: total prognose: 32 MNOK. Årsprognose for 2021: ca. 4 MNOK. Avviksforklaring: justeringer av fremdrift og noe utsatt fakturering på endringer
Hov øst omsorgsboliger	87 293	75 301	11 992 Planlagt overtagelse 17.03.21. Kun mindre arbeider med velferdsteknologi gjenstår. En stor del av utomhus kan ikke ferdigstilles og overtas til våren. Lite gjenstående mangler ved overtagelse og FDV er nesten komplett. Økonomi: Totalprognose pr 10.03.21: 120 MNOK. Årsprognose for 2021: ca. 25 MNOK. Avviksforklaring: utsatt overtagelse pga. omfang ekstra bestillinger velferdsteknologi, endringer i forhold til når endringer ble fakturert.
Medisinsk utstyr	3 250	3 101	149 Investeringen omfatter innkjøp av nye møbler på Austjord, Nes institusjon og nye NAV-kontoret, og innkjøp av medisinsk utstyr som i hovedsak gjelder pleiesenger. Sengene utgjør 50% av totalinvesteringen.
Oppgradering helse- og omsorgsbygg	1 819	1 394	425 Istandsetting av varmestyring Hvelven 85 sluttført. Ny ventilasjon Hallingby helsestasjon. Ny

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
Parkering Austjord	3 180	1 221	1 959	Carporter nærmer seg ferdigstillelse, kun mindre kompletteringer, bod og noe elektro arbeider gjenstår. Parkeringsplasser ved innkjøring til Austjord er etablert og tatt i bruk, noe mindre komplettering til våren. Tiltak for parkering i tilknytning til hjelpemiddel lager og felles ladeplasser etableres i løpet av våren. Økonomi: total prognose: ca 4,2 MNOK. Årsprognose: ca 3 MNOK.
Ringerike legevakt og ambulansesentral	77 815	65 493	12 322	Bygget ble tatt i bruk 01.02.21. Noe mindre utbedringer og ekstra bestillinger (Koronatiltak) gjenstår. Pågår avklaringer rundt sluttoppgjør og noe FDV må kompletteres før den kan endelig godkjennes. Økonomi: Total prognose ca. 94 MNOK. Årsprognose 2021: ca. 5 MNOK (tilbakeholdt beløp av sluttoppgjør). Avviksforklaring: omfattende og tidkrevende sluttoppgjør som forskyver kostnader til 2021
Ringerikskjøkken - produksjonskjøkken	4 054	4 054	0	Avsetning/ budsjett: 7.500.000. Sluttsum: 8.841.539. Tillegg i form av krav fra næringsmiddeltilsyn, behov for vannrenseanlegg, ny hovedtavle strøm samt div mindre endringer. Fremdrift: Pga. arbeider i bygg med full drift og endringer ble det forskyvninger i fremdriften og ferdigstillelse senere enn opprinnelig plan. Prosjektet er ferdigstilt og man har holdt budsjettet i 2020.
Sum	408 640	390 839	17 801	

Selvkost

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
Digitale vannmålere	3 243	2 123	1 120	Mindreforbruk på 1,1 mill. Begrunnelse er i hovedsak korona og anskaffelsesprosess av selve utskiftingene av vannmålere. Ca 1200 nye digitale vannmålere var montert ved årets slutt. 8.500 igjenstår, og anbud for utrulling i stor skal er lagt ut på anskaffelse.
Eggemoen VA og høydebasseng	2 000	4 928	-2 928	Det er brukt ca. kr 4,9 mill. som er kr 2,9 mill. over årsbudsjettet (kr 2 mill.). Budsjettet for 2020 ble redusert fra kr 11,5 mill. til kr 2 mill. i sak for 3. kvartal. Forbruket på slutten av året har vært høyere enn forventet pga. økt fakturering fra entreprenør. Den totale rammen for prosjektet er

Årsberetning 2020

Investering	Årets budsjett		Avvik Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap	
			ikke overskredet. Overforbruket foreslås dekket av prosjektets budsjett for 2021.
Garantisaker VAR	1 740	3 480	-1 740 Noe kostnader i forbindelse med Ringerike vannverk er ført her.
IT sikkerhet på styringssystemer VAR	2 000	267	1 733
Monserud renseanlegg	19 281	24 295	-5 014 Det er brukt ca. kr 24,3 mill. som er kr 5 mill. over årsbudsjettet (ca. 19,3 mill.). Overforbruket skyldes kostnader for nødvendige utbedringer og på reklamasjoner som er avviste av entreprenører. I tillegg har prosjektet vært forsinket som bl.a. har ført til økte entreprisekostnader og kostnader på oppfølging fra prosjekterende og byggeledelsen.
Overføringsledninger Åsa - Monserud	12 921	13 584	-663 Prosjektet avsluttet forsommeren 2020. Kloakk fra de gamle KUR anleggene blir nå fraktet til Monserud og renses der. Totalkostnad for prosjektet er 77 164 337 kr. Rett innenfor budsjett på 77,5 mill kr.
Sanering Nes i Ådal etappe 2	13 160	9 532	3 628 Prosjektet avsluttes i sin helhet i 2021 med delfelt A-B og C. Gjenstående etter planlagt sanering er området nord for samfunnshuset. Totalkostnad ligger noenlunde som forventet uten store avvik. Gjenstående midler må overføres til 2021.
Styresystem Nes RA og Monserud RA	3 873	446	3 427 Det er brukt ca. kr 0,5 mill. av årsbudsjettet som er på ca. kr 3,9 mill. Årsaken til at budsjettet ikke er benyttet er at prosjektet er forsinket som følge av forsinkelser på prosjekt 15013 Utv. Monserud RA. Midlene må overføres til 2021.
Sundgata - refusjonsavtale	0	348	-348 Her er det kun utført rådgivningsoppdrag i forbindelse med prosjektering av gata. Det er avklart at Sundgata skal finansieres av byplanmidlene med kr 15 mill. Utbyggere i tilstøtende gata vil få refusjonskrav.
Tandberglia / Tandberghøgda	800	0	800 Ingen aktivitet - prosjektet kan avskrives
Tyristrand vannverk	500	699	-199 Merforbruk på 0,2 mill. Utredning- og prøvetaking- kostnadene ble høyere enn antatt fordi problemstillingene var mer komplekse enn først antatt.
Utskifting avløpsledninger 2020	9 705	11 469	-1 764 Merforbruk på 1 mill er tidligere varslet, men endte på et merforbruk på 1,7 mill. Begrunnelse er at påbegynte prosjekter måtte fullføres helt, og deltakelse i tidligere prosjekter i samarbeid med kommunens utbyggingsavdeling. Uforutsette kostnader Hov Alle. Utførte prosjekter er: Vinterroveien, Ringeriksgata/Schjongsgata, Ruaveien.
Utskifting vannledninger 2020	9 426	9 961	-535 Merforbruk på 1 mill kroner er tidligere varslet, men endte opp på et merforbruk på 0,5 mill. Begrunnelse er at påbegynte prosjekter måtte fullføres. Utførte prosjekt: Vinterroveien,

Investering	Årets budsjett		Avvik	Kommentar
	Rev. bud.	Regnskap		
VA-anlegg Parkgata - Storjordet	18 763	19 664	-901	Ringeriksgata/Schjongsgata, elvekryssing Kvernbergsund bru, Knestang-Hvalsveien, Ruaveien. Prosjektet er forsinket som følge av ekstra arbeider, koordinering mot jernbanekulverten og at man skulle anlegge gatetun på deler av strekningen. Det er også reklamasjonsarbeider på gatetun som må utføres vår 2021. Sluttoppstilling økonomi må også gjøres da det er fordeling mellom trygg skolevei Ullerål og jernbanekulverten. På plass vår / sommer 2021.
Sum	97 412	100 797	-3 385	

Oppfølging av budsjettpremissene gjennom året

Ringerike kommune har i 2020 rapportert økonomistatus kvartalsvis. For å utarbeide årsprognoser har ansvarlig kommunalsjef tatt hensyn til hvordan budsjettpremissene påvirker prognosene.

Rådmannens risikovurdering

Sektorene har hatt redusert sykefravær og flere heltidsstillinger som noen av budsjettpremissene i tillegg til effektiviseringstiltak på 0,5 %.

Vår vurdering er at dette er premisser med middels høy risiko, siden tiltakene som følger med premissene må virke over tid for at vi skal få resultater. Dette gjelder spesielt redusert sykefravær og overgangen til flere heltidsstillinger. Men vi ser av analysen for 2020 at tiltakene virker. Vi har både økt andel som har fått større stillingsprosent og vi har redusert sykefraværet til tross for pandemien gjennom målrettet arbeid.

Effektiviseringstiltakene vil i et normalår kunne gjennomføres, men på grunn av pandemien har det ikke vært kapasitet til å gjennomføre nødvendige prosesser for å nå målene.

Internkontroll

Ringerike kommunes kvalitetssystem skal bidra til kontinuerlig forbedring og økt kvalitet i tjenester og oppgaveutførelse, og ivareta kravene om internkontroll.

Kvalitetssystemet er to-delt. Den ene delen inneholder all styrende dokumentasjon som kommunens ledere og medarbeidere må følge for å kunne utøve sitt arbeid på en sikker og effektiv måte, og i tråd med lovgivningen. Den andre delen inneholder kommunens felles prosesser og verktøy for forbedring, risikostyring og avvikshåndtering, samt beskrivelser og krav til hvordan kommunens ledelse følger opp kvalitetsarbeidet og internkontrollen i organisasjonen.

I 2020 har kommunen fortsatt satsingen på utarbeidelsen av virksomhetsplaner for å skape sammenheng mellom kommunens, sektorens, og enhetens mål og aktiviteter. Det ble også opprettet et tverrfaglig kvalitetsnettverk bestående av medlemmer fra alle sektorer. Hensikten med nettverket er å

få bedre kommunikasjon, samhandling og samarbeid om kvalitetsarbeidet og internkontrollen på tvers av sektorer.

I 2021 vil kommunen inngå avtale med ny leverandør av kvalitetssystem, og implementere dette i organisasjonen

Etikk og antikorrupsjon

Med bakgrunn i forvaltningsrapporten om etikk og antikorrupsjon fra 2019 har en arbeidsgruppe i 2020 kartlagt hvilke tiltak og praksiser kommunens organisasjon har iverksatt for å forebygge, hindre og oppdage korrupsjon og uetisk atferd, samt å identifisere hvilke deler av organisasjonen som krever ytterligere tiltak basert på en risikovurdering.

Kartleggingen har vist at organisasjonen i dag har en rekke etablerte tiltak på plass innenfor de enkelte tjenesteområdene våre, men at vi mangler oversikt, systematikk og helhet i antikorrupsjonsarbeidet. Resultatene fra arbeidet har blitt orientert om i Formannskapet og Kommunestyret i 2020. I 2021 vil arbeidsgruppen fortsette kartleggingsarbeidet i identifiserte høyrisikoområder og utarbeide et helhetlig etikk og antikorrupsjonsprogram.

Alle ansatte gjennomførte i 2020 et e-læringsprogram med bakgrunn i kommunens etiske retningslinjer. Fokus og bevissthet rundt etikk fortsetter i ulike fora i 2021.

Mangfold og likestilling

Mangfold og likestilling er forankret i Ringerike kommunes arbeidsgiverpolitikk og i vår lokale lønnspolitikk. Kommunen ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø. I rekrutteringsprosesser oppfordres derfor kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, etnisitet og funksjonsnedsettelse.

I Ringerike kommune er en stor andel ansatte kvinner, 79 %. Dette nivået har vært tilnærmet det samme de siste årene, se tabell. Når det gjelder fordeling mellom kvinner og menn i ledende stillinger har kommunen en overvekt av kvinner, dette gjelder på alle nivå og gjenspeiler sammensetningen for øvrig.

Kjønnsfordeling	31.12.20	31.12.19	31.12.18	31.12.17
Antall årsverk	1877	1876	1853	1784
Antall ansatte	2253	2292	2290	2239
Antall kvinner	1770	1819	1825	1801
Prosentvis andel kvinner	79 %	79 %	80 %	80 %
Antall menn	483	473	465	438
Prosentvis andel menn	21 %	21 %	20 %	20 %
Antall kvinner i høyere stillinger	6	6	6	6
%-andel kvinner i høyere stillinger	66 %	66 %	60 %	67 %
Antall menn i høyere stillinger	3	3	4	3
%-andel menn i høyere stillinger	34 %	34 %	40 %	33 %

Høyere stillinger = kommuneoverlegen, kommuneadvokaten, kommunalsjefer og rådmann

Årsberetning 2020

Ledergrupper	Kvinner	% andel	Menn	% andel	Totalt
Kommunalsjefer	5	83	1	17	6
Ledere	12	52	11	43	23
Barnehagestyrere	10	91	1	9	11
Rektorer	10	71	4	29	14
Avdelingsledere	80	78	23	22	103
Fagledere	4	80	1	20	5

I Ringerike kommunes lønnspolitikk er det nedfelt at det skal være likelønn. Lønnsstatistikken viser at menn, med unntak i stillingskategorien assistenter, ligger over lønnsnivået til kvinner. Forskjellene er i mange tilfeller marginale, men det er en trend i at forskjellene øker ved de høyere lønnsnivåene. Det vil gjennomføres nærmere analyse av lønnsforskjellene i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Analysen vil legges til grunn i forbindelse med generell lønnsfastsettelse og i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger.

Stillingsgrupper	Gj.sn lønn kvinner	Gj.sn lønn menn
Assistenter	377 355	368 903
Fagarbeidere/hjelpepleiere	424 839	428 674
Sykepleier 3 årig	499 839	504 066
Adjunkt	529 970	540 525
Rådgivere	619 434	633 620
Avdelingsledere	633 489	639 434
Ledere/rektorer	723 550	739 341
3 årig høgskole utdanning	503 399	520 246
3 åringer + ingeniører	503 841	535 926
5 årig høgskole	628 672	657 519

Hønefoss, 6. mai 2021

Tore Isaksen

Rådmann

